

ВІКТОР БОНДАРЧУК

ORCID iD: 0000-0003-2796-6676

доктор мистецтвознавства, професор,

проректор з навчальної роботи

Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

(Київ, Україна)

art2603@ukr.net

КАФЕДРА ЮНЕСКО «МУЗИКА, ОСВІТА, НАУКА — ЗАРАДИ МИРУ»

НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО: СТРАТЕГІЧНИЙ ВИМІР

Розглянуто перспективні напрями діяльності кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Проаналізовано стратегічні виміри результативності діяльності означеної кафедри. Описано складні та агресивні процеси сьогодення, в яких відбувається українське націє- та державотворення, а також активно стверджується сучасна рефлексивна культура як феномен, що передбачає вихід за межі можливого і неможливого, дозволеного і недозволеного, реального і уявного. Визначено межі сталих і канонізованих стереотипів та принципів, що формували свідомість нації упродовж всієї історії України, кристалізуючи світоглядну модель, в якій губиться основа української ідентифікації, ментальної сутності, правової визначеності та етнічної приналежності. З'ясовано «вагу» поняття «поворот» як форми і можливості повернення до нових принципів у встановленні сутності процесів та явищ, стаючи важливим поштовхом до генерування ідеї змін та оновлень України, її культуро-збереження, сприйняття у Європі та визнання у світі. Висвітлено сутність поняття «оновлення» як інструментарію досягнення зміни всієї гуманітарної системи України з чітко визначеною метою, цілями, завданнями та прогнозованими результатами. Доведено, що Національна музична академія України імені П.І.Чайковського є абсолютним суб'єктом мистецької ініціативи держави, традиції якої формують нові критерії якості освіти сучасності, стаючи місцем свободи думки, наукового пошуку, інтелектуальних змагань та новітніх методів управління, центром творення нового якісного освітнього продукту, інтегруючи його у європейське та світове середовище.

***Ключові слова:** мистецька освіта, заклад вищої освіти, міжнародна діяльність, освітнє середовище, ЮНЕСКО, Національна музична академія України імені П. І. Чайковського.*

Постановка проблеми... Створення при Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» є вимогою сьогодення. Втілюючи ідеї свободи, рівності й

гуманізму, вона стане символом боротьби з насиллям та агресією, а також сприятиме об'єднанню різних народів і континентів. Реалізуючи програму, виконуючи завдання та цілі ЮНЕСКО, Академія сприятиме досягненню стійкого і гармонійного розвитку суспільства через утвердження інтегрованої системи освіти, науки та мистецтва з метою збереження культурних цінностей, забезпечення культурного розвитку, свободи творчості, свободи слова, вільного доступу до освіти та інформації. Робота кафедри ЮНЕСКО спрямована на чітку реалізацію глобальних цілей сталого розвитку 2015–2030 років. Впроваджуючи програму ЮНЕСКО в освітнє середовище, Академія закріпить статус суб'єкта з реалізації як державних ініціатив, так і світових глобальних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій... Увага суспільства у XXI столітті фокусується на глобальних проблемах людства, виокремлюючи ідею гуманізму в окремий рядок спостережень, досліджень та висновків. Проблема боротьби з насиллям має для суспільства максимальний пріоритет, оскільки загроза самознищення стає все актуальнішою і реальнішою. Діяльності ЮНЕСКО приділено багато уваги науковими та політичними інституціями, дослідниками, експертами і громадськими діячами. Звісно, основою аналітичних висновків залишається нормативна частина, яка регулює статутну діяльність ЮНЕСКО відповідно до задекларованих нею завдань та цілей (Конституція ЮНЕСКО). Незамінним в оцінці ЮНЕСКО та її пріоритетних завдань стали інформаційні ресурси Міністерства закордонних справ України, Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, Міністерства освіти і науки України тощо. Важливим доповненням у розробці дослідження є матеріали, розміщені на офіційному веб-сайті НМАУ імені П. І. Чайковського (Стратегія Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського; *Agreement Between the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music Concerning Unesco Chair on Music, Education and Science for Peace at Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music*) та окремі статті фахових видань і навчальної літератури

(Мельничук, 2003; Сватко, 2012; Андрущенко, Андрущенко, Антонюк, Бабушка та Беспалий, 2020).

Мета статті — висвітлити перспективи діяльності кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського в контексті сучасних культурно-мистецьких і освітніх процесів. Відповідно до поставленої мети було визначено **завдання** дослідження:

1) обґрунтувати доцільність створення кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» в Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського з урахуванням соціокультурних умов сучасності:

2) спрогнозувати очікувані результати діяльності кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

Виклад основного матеріалу дослідження... Упродовж багатьох століть Україна впевнено виборювала свої позиції лідерства в європейському та світовому розумінні, формуючи цим самим універсальні моделі комунікації. Маючи в арсеналі потужні генетичні й етнічні коди, Україна вже сприймається у світовому товаристві як багатовекторна і конкурентноспроможна держава, яка здатна експортувати свій потенціал, формуючи стратегічні вектори власного державо- та націєтворення. Завдання, яке постало перед нашим суспільством сьогодні, полягає в посиленні міжнародного виміру української гуманітарної сфери, що знаходить своє відображення, насамперед, у культурно-освітніх, науково-мистецьких та громадсько-політичних програмах.

Впроваджуючи платформу інтеграції вищої освіти в європейський та світовий простір, Україна відкрила широкі можливості реалізації не тільки освітніх, наукових, культурних, а й державних проєктів. Цілі та завдання, які визначені стратегіями Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури та інформаційної політики України, стратегією розвитку державного підприємства «Український державний центр міжнародної освіти» та середньострокової програми ЮНЕСКО спрямовані на досягнення високої

якості освіти, будучи конкурентною і потенційною в сучасному середовищі. У такій програмі важливе місце посідають і кафедри ЮНЕСКО — офіційні учасники програми «UNITWIN / кафедри ЮНЕСКО» в Україні, які відкриті у провідних закладах вищої освіти України та світу.

Важливим центром мистецької освіти, який сформований на засадах класичної академічної освіти, постає Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Академія як абсолютний суб'єкт мистецької освіти України, центр наукових здобутків та культурних досягнень, займаючи провідне місце у світовому культурно-освітньому товаристві, започатковує роботу кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру». Завдання кафедри зумовлене процесами культуротворення ХХІ століття, що позначені певною уніфікацією з елементами потужної глобалізації як умовою, як фактором множинності в усіх її проявах та альтерглобалізації з активним рухом боротьби за справедливість та ідею рівноправності.

Функціонування кафедри вимагає усвідомлення інтенсивності та динаміки комунікативних процесів сьогодення, в основі яких: взаємозбагачення, взаємодоповнення, взаємоперехрещення, взаємопроникнення та взаємозапозичення культурних стратегій і практик. Всі ці аспекти дають можливість реалізації основних положень стратегії ЮНЕСКО. Крім того, саме через означену кафедру стає можливою більш предметна презентація Академії за кордоном, її освітніх програм та мистецьких проєктів, представляючи здобутки української культури, посилюючи її міжнародний вимір у сучасному світовому контенті.

Академія з повним усвідомленням та відповідальністю поставила перед собою завдання, вирішити які здатен лише заклад вищої освіти з прагматичним і цілеспрямованим підходом. Результатом стане підняття дипломатичного статусу Академії, її міжнародного позиціонування та визнання освітньої суб'єктності в полі міжнародних програм.

Перспектива діяльності кафедри ЮНЕСКО вбачається в реалізації трьох груп проєктів.

Першу групу складають проекти, що відповідають пріоритетам ЮНЕСКО. Вони спрямовані на:

- сприяння соціальній згуртованості шляхом забезпечення справедливої і якісної освіти з підтримкою та заохоченням до навчання протягом усього життя;
- підтримку цифровізації освітнього та культурно-мистецького середовища;
- зміцнення процесів інклюзивності та сталого людського розвитку, сприяючи демократичним змінам у країні, фокусуючись на правах людини та можливостей її доступу до освіти;
- укріплення сфери партнерства з метою зміцнення освітнього середовища в частині інтеграції освітніх програм у Європейський простір;
- усунення бар'єрів для сприяння інвестицій в освітній та культурно-мистецький простір.

До другої групи доцільно віднести проекти, які відповідають середньостроковій стратегії ЮНЕСКО щодо:

- накопичення та розповсюдження знань і досвіду охорони й збереження національного та світового спадку;
- обміну науковими виданнями, реалізації спільних науково-мистецьких та соціокультурних програм;
- співпраці з державами-членами ЮНЕСКО, закладами освіти та установами, кафедрами ЮНЕСКО з урахуванням досягнень взаємопорозуміння, підтримки та партнерства.

Проекти третьої групи мають відповідати цілям розвитку тисячоліття ЮНЕСКО і забезпечувати:

- зміцнення духовної спадщини різних народів та етнічних груп світу завдяки механізмам культурної дипломатії;
- розвиток суспільства, заснованого на принципах солідарності через освіту, науку і культуру з метою подальшого дотримання норм справедливості, законів, прав людини і фундаментальних свобод народів усього світу для

культурного рівноправ'я без дискримінації за расовими, статевими, національними, мовними та релігійними ознаками (Зленко, 1986).

Дотримуючись проєктної діяльності, сформовано основні завдання кафедри у сфері культури.

1. Дотримання і реалізація Конвенції 1970 року, головною метою якої є визнання універсальності культури.

Механізми реалізації:

- боротьба з викраденням та незаконним обігом культурних цінностей;
- універсалізація культури;
- захист і розвиток різноманітних форм культурного самовираження;
- формування аудіовізуальних архівів як можливості пізнання культур всього світу.

2. Підтримка і реалізація Конвенції «Про охорону культурної нематеріальної спадщини».

Механізми реалізації:

- заборона незаконного ввезення/вивезення і передачі прав власності на культурні цінності;
- боротьба з протиставленням культур одна-одній;
- підтримка і визнання прав народів світу на власну культурну спадщину;
- удосконалення механізмів захисту культурної спадщини як націєтворчої основи української самобутності.

3. Реалізація програми Шовкового шляху «Один пояс — один шлях» в частині дослідження традиційних культур Сходу.

Механізми реалізації:

- формування механізмів позиціонування Академії за кордоном;
- розробка та впровадження в освітнє середовище програм з вивчення та популяризації культур Сходу;
- проведення спільних теле-мостів між провідними установами та закладами освіти з питань культурного взаємообміну;

- розвиток волонтерського руху та запрошення волонтерів-викладачів з метою посилення міжнародної комунікації.

Пріоритетним напрямом роботи кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського є реалізація «Програми єднання».

Механізми реалізації:

- розробка проєктів та проведення культурно-мистецьких акцій з метою єднання людей та зближення націй;
- осмислення європейського і світового досвіду у збереженні мистецької спадщини та його співставлення з українськими технологіями практичного застосування;
- прищеплення толерантності як особливості національного характеру і найважливішої цінності людства;
- підтримка і пропаганда Премії миру ЮНЕСКО імені Фелікса Уфуе-Буані;
- підтримка програми боротьби проти апартеїду у південній Африці;
- підкреслення впливу африканської культури на європейську і світову;
- боротьба з расизмом і расиською поведінкою;
- боротьба з нерівністю між етнічними групами;
- боротьба з соціальними конфліктами;
- підтримка програми вакцинації населення у системі освіти, культури, мистецтва;
- підтримка програми із захисту біженців;
- підтримка малозабезпечених категорій населення.

Виконання програми «Подолання бідності», «Подолання голоду», «Гідна праця та економічне зростання» є можливою за умови долучення Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського до презентації освіти, науки та мистецтва як найбільш ефективних інструментів боротьби з бідністю в усьому світі.

Механізми реалізації:

- проведення спільних культурно-мистецьких та громадських акцій;
- проведення флешмобів з метою підтримки бідних;
- започаткування та долучення до волонтерських рухів;
- залучення комерційних лідерів з метою благодійної підтримки

населення, яке потребує підтримки.

Реалізація цілі «Міцне здоров'я» продукує прагнення до культури здоров'я особистості, нації, людства.

Механізми реалізації:

- розробка та проведення спільних соціальних заходів із залученням студентської спільноти;
- проведення круглих столів, семінарів, тренінгів з заявленої тематики;
- формування майданчиків з відкритими платформами для обговорення проблем охорони здоров'я та механізмів його збереження.

Виконання програми «Якісна освіта» націлене на реалізацію рамкової програми дій у галузі освіти «Освіта 2030».

Механізми реалізації:

- збільшення кількості професійних і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти, науки, культури і мистецтва;
- створення та розвиток середовища для обміну знаннями і кращими взірцями практичного досвіду шляхом організації заходів, розширення мережі комунікації, підготовки і видання освітніх, наукових матеріалів та культурно-мистецьких продуктів;
- сприяння об'єднанню мережі закладів, спільноти викладачів, дослідників та студентів у галузі культури, освіти, науки з метою реалізації цілей і завдань ЮНЕСКО (*Incheon Declaration: Education 2030*).

Перспектива розвитку кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського простежується у підтримці та реалізації Маскатської Угоди у рамках програми «Освіта для всіх».

Механізми реалізації:

- впровадження в освітній процес інклюзивних програм;
- забезпечення гендерної рівності в частині рівноправного доступу до освіти незахищених категорій населення — інвалідів, представників корінних народів, людей з особливими потребами;
- поширення знань та надання підтримки в розробці й імплементації національних стратегій і планів щодо професійної підготовки та розвитку викладачів, виконавців, науковців, митців;
- переосмислення перспектив освіти — вирішення проблем рівності і доступу до навчання;
- підтримка мистецьких проєктів, їх просування та стартами;
- співпраця з іншими кафедрами ЮНЕСКО у межах відповідних програм і заходів;
- формування статусу мистецької освіти України як базового елемента національної пам'яті через переосмислення значення і ролі культурної спадщини в розвитку суспільства;
- розробка та впровадження в освітнє середовище кейсів інноваційних освітніх курсів, які відповідають потребам сучасного студентства;
- збільшення обсягу інтелектуальної власності Академії через проведення презентацій, прес-конференцій, підтримку неформальної освіти, піар-програм тощо (*Education for All 2000-2015: achievements and challenges*).

Діяльність кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського буде здійснювати підтримку і реалізацію «Паризької декларації щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги» в частині збільшення інвестицій в освіту.

Механізми реалізації:

- впровадження модерних форм та ідей в освітній процес та управління;
- розвиток форм державно-приватного партнерства в інформаційній діяльності галузей освіти та культури;
- поглиблення зв'язків з ключовими зовнішніми партнерами, які сприяють зміцненню фінансової спроможності Академії та розширюють її

міжнародний науковий, творчий та освітній потенціал;

- спільна з партнерами реалізація програми на рівні вищої і післядипломної освіти з підготовки й перепідготовки науково-педагогічного персоналу, фінансування наукових досліджень, освітніх та творчих проєктів;

- залучення додаткових джерел фінансування культурних проєктів через спеціальні фонди та програми міжнародної підтримки.

Перспективним напрямом діяльності означеної кафедри Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського є реалізація головної ідеї «Генеральної конференції ЮНЕСКО» — від захисту спадщини до розповсюдження освіченості й розширення прав і можливостей молоді.

Механізми реалізації:

- формування національної ідентичності як складової європейської приналежності;

- забезпечення доступу іноземців та осіб без громадянства до освітніх, наукових та мистецьких програм;

- розвиток освітньої програми «Еразмус+» з обміну студентів та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- проведення кваліфікованої індивідуальної роботи з талановитою молоддю, яка полягає у пошуку сучасної моделі освітнього процесу в умовах цифрового та глобалізованого світу, формуючи засади лідерства й особистісної спроможності.

Діяльність кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського передбачає підтримку і реалізацію «Інчхонської декларації» в частині програми «Навчання без дискримінації».

Механізми реалізації:

- забезпечення рівноправного доступу для чоловіків і жінок у здобутті вищої освіти, а також до якісних систем розвитку молоді;

- реалізація програми боротьби з дискримінацією у сфері освіти, ключовим гаслом якої є право на освіту для всіх (*Incheon Declaration: Education*

2030).

Зусилля науково-педагогічних працівників кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського спрямовуватимуться на реалізацію програм «Гендерна рівність», «Скорочення нерівності», «Мир та справедливість», які зумовлені тенденціями альтерглобалізаційних рухів сучасності.

Механізми реалізації:

- дотримання загальної декларації про геном людини, рівності та прав людини;
- руйнування гендерних стереотипів;
- вирішення проблем гендерного насилля;
- розширення права і можливостей жінок;
- підтримка гасел і формування майданчиків де відстоюється боротьба з кібербулінгом, сексизмом, насильством і домаганням жінок;
- формування гендерної рівності.

Кафедра ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського передбачає реалізацію програм «Чиста вода та санітарні умови», «Відновлювальна енергія», «Відповідальне споживання», «Боротьба зі зміною клімату», «Збереження морських екосистем», «Збереження екосистем суші».

Механізми реалізації:

- використання культури, освіти та науки як інструментів боротьби зі зміною клімату з урахуванням повноцінного їх функціонування в складному, невизначеному середовищі, що характеризується постійними змінами;
- одержання та інтеграція інформації через полікультурні фільтри з подальшим її практичним застосуванням.

Діяльність означеної кафедри Академії передбачає реалізацію програм «Інновації та інфраструктура» й «Сталий розвиток міст та спільнот» як умов проведення громадських акцій та заходів відповідно до плану регіональних (локальних) секторів та світових проєктів. Виміри глобалізаційних процесів

сучасності вимагають впровадження і логічного застосування інноваційних методик і практик у сферу соціального забезпечення.

Механізми реалізації:

- відкриття арт-майданчиків з популяризацією досягнень у сфері культури, мистецтва, науки;
- започаткування театральних студій та творчих лабораторій, що підіймають питання сучасного інноваційного простору;
- долучення до презентацій та медіа продукцій з підтримки сталого розвитку міст та спільнот.

Кафедра ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського передбачає консолідацію комунікативних процесів у частині наукової співпраці відповідно до програми «Партнерство заради стійкого розвитку». Партнерство у сфері наукової діяльності виступає умовою зрощення дослідницьких осередків, шкіл та центрів, головним завданням яких є дослідження, опрацювання та презентація у вигляді фахових експертних висновків головних досягнень держави.

Механізми реалізації:

- підтримка рекомендації ЮНЕСКО програми «Відкрита наука» як умови формування майбутнього;
- створення сприятливих умов для розвитку дослідницьких та мистецьких шкіл і осередків;
- відкриття широких можливостей для міжнародних науково-дослідних партнерств з іншими мистецькими закладами та інституціями світу.

Колектив означеної кафедри реалізує статутну діяльність Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, яка є важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському), другому (магістерському) та третьому освітньо-науковому (доктор філософії) і науково-творчому (доктор мистецтва) ступенях вищої освіти.

Досягнення мети, реалізація цілей та завдань кафедри ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» вимагають міждисциплінарного

підходу до створення освітнього простору та застосування гнучкої методології у науковому середовищі. Ураховуючи основний напрям діяльності цієї кафедри, важливими аспектами є:

- обмін професорсько-викладацьким складом із ЗВО партнерами;
- обмін здобувачами освіти із ЗВО партнерами;
- проведення спільних акцій та реалізація проєктів з метою зміцнення

партнерських стосунків та інституційного розвитку Академії (Стратегія Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського; *Agreement Between the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music Concerning Unesco Chair on Music, Education and Science for Peace at Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music*).

Висновки.

1. Кафедра ЮНЕСКО «Музика, освіта, наука — заради миру» Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського передбачає акумулювання цінного досвіду в системі вищої мистецької освіти, сформованого на потужних традиціях професійної, академічної та класичної безперервної вітчизняної освіти. Саме завдяки системі цінностей та акумулювання досвіду здобувачі вищої освіти в Академії отримують якісну, сучасну і обґрунтовану вимогами сьогодення освіту, і навіть більше — комплекс фахових компетентностей, орієнтованих на міжнародні освітні практики. Зміцнення інституту вищої мистецької освіти передбачає формування стійкої комунікативної сфери з залученням міжнародних соціальних та комерційних лідерів. Заохочуючи до співпраці провідні установи не тільки України, а й Європи, Академія отримає можливість активної інтеграції у міжнародне середовище власних освітніх програм та моделей.

2. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського як центр культурно-мистецького, наукового та освітнього розвитку держави, забезпечуючи проведення благодійних всеукраїнських заходів, регіональних, всеукраїнських (національних) та міжнародних симпозіумів, науково-

практичних конференцій, круглих столів та зустрічей, відео-мостів обговорень, міжнародних творчих конкурсів та проєктів, майстер-класів з світовими іменами мистецької спадщини, концертів-презентацій, публікацій у наукових фахових виданнях, публікацій у періодичній пресі, висвітленні у ЗМІ, демонстрації на ютуб каналах гарантує очікувані результати, а саме:

- ідентифікацію творчо-мистецької, освітньої та наукової ланок як ідейних, смислотворчих та ціннісних сфер вітчизняного гуманітарного середовища;

- підтримку та впровадження програм швидкого економічного зростання та підвищення продуктивності праці;

- формування та впровадження програм, які визначають цілі сталого розвитку держави в частині її гуманітарного середовища;

- демонстрацію суб'єктності української культури у європейському середовищі через зміцнення системи культурно-мистецьких та україноцентричних цінностей;

- вибудову програми взаємодії освітніх моделей не тільки на регіональному, національному, а й на міжнародному рівнях;

- досягнення всебічної якісної освіти для всіх як незамінного засобу сталого розвитку держави;

- ліквідацію гендерних і матеріальних розбіжностей в отриманні вищої мистецької освіти;

- припинення всіх форм дискримінації як базового елемента прав людини та прискорення сталого розвитку суспільства;

- уникнення прояву фрагментації, ізольованості окремих регіонів вітчизняного гуманітарного простору;

- підвищення продуктивності праці з використанням інноваційних технологій шляхом стимулювання підприємництва та створення робочих місць, а також викорінення примусової праці, рабства та торгівлі людьми;

- розробку та впровадження програм інвестицій в інфраструктуру та інновації;

- вдосконалення механізмів регулювання і моніторингу фінансових ринків та інститутів з залученням іноземних інвестицій у регіони для сприяння безпечній міграції та мобільності людей;
- досягнення безпеки і сталого розвитку міст із забезпеченням відповідної інфраструктури, інклюзивності і загальної рівноправної участі;
- реалізацію програми з ефективного управління спільними природними ресурсами;
- впровадження кейсів щодо збереження та відновлення наземних екосистем, що є частиною спільної спадщини людства;
- утілення принципів стабільності, забезпечення прав людини та ефективного врядування на принципах верховенства права, що передбачає значне скорочення всіх форм насильства, подолання конфліктів та покращення безпеки.

Список використаної літератури і джерел

1. Андрущенко, Т. В., Андрущенко, Т. І., Антонюк, О. В., Бабушка, Л. Д. та Беспалий, В. А., 2020. *Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Чернівці: Букрек.
2. Грушова, А. Т., 2004. Забезпечення прав дитини – пріоритетний напрям діяльності ЮНЕСКО. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*, 50(2), сс.18–20.
3. Демкура, Т. В., 2017. Посланці культурної дипломатії. *Культурологічний альманах*, 5, сс.23–26.
4. Зленко, А. М., 1986. *ЮНЕСКО і актуальні проблеми сучасності*. Київ: Политивідав.
5. Каткова, Т. Г., 2007. *Діяльність ЮНЕСКО у сфері збереження культурної спадщини: правові аспекти*. Харків: Титул.
6. Конституція ЮНЕСКО (Статут Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури) від 16.11.1945 р. № 995_014. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_014> [дата звернення: 02.03.2019].
7. Мельничук, О. І., 2003. Всесвітня культурна та природна спадщина як складова концепції загальної спадщини людства. *Право України*, 12, сс.93–97.
8. Постійне представництво України при ЮНЕСКО. Про ЮНЕСКО, 2021, [online]. Режим доступу: <<https://unesco.mfa.gov.ua/pro-yunesco>> [дата звернення: 10.01.2022].
9. Сватко, Ю. І., 2012. Картина світу і освіта світу: коментар до програмного документа ЮНЕСКО «Велика програма I - освіта» на 2012-2013 рр. *Наукові записки НаУКМА*, 136, сс.3–13.
10. Список кафедр ЮНЕСКО – офіційних учасників програми «UNITWIN / кафедри ЮНЕСКО» в Україні, [online]. Режим доступу: <<https://mon.gov.ua/storage/app/media/mizhnarodna/01-list-unescochairs-ua-2016-11-28-17.55.pdf>> [дата звернення: 03.03.2020].
11. Статут Організації Об'єднаних Націй, [online]. Режим доступу: <https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf> [дата звернення: 07.06.2019].
12. Стратегія Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 2020, [online]. Режим доступу: <<https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Strategiya-NMAU.pdf>>

[дата звернення: 10.01.2022].

13. Стратегія розвитку державного підприємства «Український державний центр міжнародної освіти» на 2021-2025 роки, 2020, [online]. Режим доступу: <<https://studyinukraine.gov.ua/strategiya/>> [дата звернення: 10.01.2022].

14. Шейко, В., 2019. Україна не має показувати себе як жертву, наша суб'єктність не визначається лише війною, [online]. Режим доступу: <<https://www.ukrinform.ua>> [дата звернення: 21.11.2019].

15. Agreement Between the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music Concerning Unesco Chair on Music, Education and Science for Peace at Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine), 2022, [online]. Available at: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Agreement-Ukraine-UNESCO-Chair-on-Music-Education-Science_rev.pdf> [accessed: 21 December 2022].

16. Education for All 2000-2015: achievements and challenges; EFA global monitoring report, 2015, [online]. Available at: <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232205.>> [accessed: 22 April 2020].

17. Incheon Declaration: Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all, 2015, [online]. Available at: <<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002338/233813M.pdf>> [accessed: 15 July 2022].

References

1. Andrushchenko, T. V., Andrushchenko, T. I., Antoniuk, O. V., Babushka, L. D. and Bepalyi, V. A., 2020. *Filosofia kultury: osnovni poniattia, napriamy, personalii: navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv* [Philosophy of culture: basic concepts, trends, personalities: a study guide for students of higher educational institutions]. Chernivtsi: Bukrek.

2. Hrushova, A. T., 2004. Zabezpechennia prav dytyny – priorytetnyi napriam diialnosti YuNESKO [Ensuring children's rights is a priority area of UNESCO's activities]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, 50(2), pp.18–20.

3. Demkura, T. V., 2017. Poslantsi kulturnoi dyplomatii [Ambassadors of cultural diplomacy]. *Kulturolohichniy almanakh*, 5, pp.23–26.

4. Zlenko, A. M., 1986. *YuNESKO i aktualni problemy suchasnosti* [UNESCO and the current problems of the present]. Kyiv: Polytyvydav.

5. Katkova, T. H., 2007. *Diialnist YuNESKO u sferi zberezhennia kulturnoi spadshchyny: pravovi aspekty* [Activities of UNESCO in the field of preservation of cultural heritage: legal aspects.]. Kharkiv: Tytul.

6. Constitution of UNESCO (Statute of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), 1945. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_014> [accessed: 02 March 2019].

7. Melnychuk, O. I., 2003. Vsesvitnia kulturna ta pryrodna spadshchyna yak skladova kontseptsii zahalnoi spadshchyny liudstva [World cultural and natural heritage as a component of the concept of the common heritage of mankind]. *Pravo Ukrainy*, 12, pp.93–97.

8. Permanent representation of Ukraine at UNESCO. About UNESCO, 2021, [online]. Available at: <<https://unesco.mfa.gov.ua/pro-yunesko>> [accessed: 10 January 2022].

9. Svatko, Yu. I., 2012. Kartyna svitu i osvita svitu: komentar do prohramnoho dokumenta YuNESKO «Velyka prohrama I - osvita» na 2012-2013 rr. [The picture of the world and the education of the world: a commentary on the UNESCO program document "Major Program I - Education" for 2012–2013]. *Naukovi zapysky NaUKMA*, 136, pp.3–13.

10. List of UNESCO departments - official participants of the "UNITWIN / UNESCO departments" program in Ukraine, [online]. Available at: <<https://mon.gov.ua/storage/app/media/mizhnarodna/01-list-unescochairs-ua-2016-11-28-17.55.pdf>> [accessed: 03 March 2020].

11. Charter of the United Nations, [online]. Available at: <<https://unic.un.org/aroundworld/>>

unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf> [accessed: 07 June 2019].

12. Strategy of the National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky, 2020, [online]. Available at: <<https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Strategiya-NMAU.pdf>> [accessed: 10 January 2022].

13. Development strategy of the state enterprise "Ukrainian State Center of International Education" for 2021–2025, 2020, [online]. Available at: <<https://studyinukraine.gov.ua/strategiya/>> [accessed: 10 January 2022].

14. Sheiko, V., 2019. Ukraine shouldn't present itself as a victim, our subjectivity is not defined only by war, [online]. Available at: <<https://www.ukrinform.ua>> [accessed: 21 November 2019].

15. Agreement Between the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music Concerning Unesco Chair on Music, Education and Science for Peace at Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine), 2022, [online]. Available at: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Agreement-Ukraine-UNESCO-Chair-on-Music-Education-Science_rev.pdf> [accessed: 21 December 2022].

16. Education for All 2000-2015: achievements and challenges; EFA global monitoring report, 2015, [online]. Available at: <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232205.>> [accessed: 22 April 2020].

17. Incheon Declaration: Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all, 2015, [online]. Available at: <<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002338/233813M.pdf>> [accessed: 15 July 2022].

VIKTOR BONDARCHUK

ORCID iD: 0000-0003-2796-6676

Doctor of Art Criticism, Professor,

Vice-rector for Academic Work

P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine

(Kyiv, Ukraine)

art2603@ukr.net

**UNESCO DEPARTMENT "MUSIC, EDUCATION, SCIENCE — FOR
PEACE" AT P. I. TCHAIKOVSKY NATIONAL MUSIC ACADEMY OF
UKRAINE: THE STRATEGIC DIMENSION**

The author of the article considers promising areas of activity that will affect the UNESCO department "Music, education, science - for peace" created at the P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine. The article analyzed the strategic dimensions of the effectiveness concerning the department's activities. The complex and aggressive processes of today, in which Ukrainian nation- and state-building is deepening, are described. Along with this, a modern reflexive cultural product is also actively asserted, which will gain momentum as a phenomenon that is supposed to go beyond the limits of the possible and the impossible, the permitted and the forbidden, the real and the imaginary. The boundaries of permanent and canonized stereotypes as well as principles that formed the consciousness of the nation throughout the history of Ukraine were determined, crystallizing a worldview model in which the basis of Ukrainian identification, mental essence, legal certainty, and ethnicity is lost. The "weight" of the concept of "turn" as a form and possibility of returning to new principles in establishing the essence of processes and phenomena has been clarified, becoming an important impetus for generating the idea of changes and renewals of Ukraine, its cultural preservation, perception in Europe and recognition in the world. The essence

of the concept of "updating" is highlighted as a toolkit for achieving changes in the entire humanitarian system of Ukraine with clearly defined goals, objectives, tasks and forecasted results. The author proves and substantiates that the National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky is the absolute subject of the artistic initiative of the state, whose traditions form new criteria for the quality of modern education. The academy is turning into a place of freedom of thought, permanent scientific research, intellectual competitions and the latest management methods. In addition, an important factor is that it has become the center of creation of a new high-quality educational product, integrating it into the European and global environment.

Keywords: *art education, institution of higher education, international activity, educational environment, UNESCO, P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine.*

Стаття надійшла до редакції 22.12.2022 року